

לא לכבות את האש הפנימי של הרצון וההשתוקקות, גם אם כבר נכשל הרבה פעמים!!!

בתנאי רק 'אם לא תשמעון וגו' וסרתם אז תבוא חס ושלום, עכ"ל הנפלא.

« כאשר אדם עושה מצוה - מקבל כוח לעשות עוד מצוה!!! »

וכדי לבאר הדברים, למה המקבל עליו מצוה נחשב כאילו עשאו, ויש לו שכר כאילו עשאו, נקדים בדברי רבינו יונה במשנה אבות (ד, ב) "בן עזאי אומר הוי רץ למצוה קלה כבחמורה ובורח מן העבירה, שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה, ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה". וברבינו יונה עמד לפרש לשון המשנה, כי משמע שיש כאן ב' ענינים, הא' מצוה גוררת מצוה, והב' שכר מצוה מצוה.

וכתב לבאר כי אכן הם שני מושגים וסגולות נפרדות, יש ענין של מצוה גוררת מצוה שתוכנו הוא ענין 'טבעי' והתרגלות, שהאדם קרוב יותר למצוה ולכן הוא מוסיף והולך לעשות מצוות. ויש ענין נוסף שהוא ענין סגולי, והוא שכר מצוה מצוה.

ומוסיף ואומר, שבדאי אין הכוונה על שכר ממש, מחמת שתי סיבות, א', כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וב', כי לא יתכן ששכר המצוה הוא 'רק' מצוה, אלא שכרו מוכן לו לעולם הבא. רק הכוונה היא, כי בעצם אין בכח האדם לעשות דבר, והכל תלוי בעזר אלוקי, והקב"ה נתן ביד האדם את הבחירה, ואחרי שבוחר לו הדרך האחת, אם בוחר בטובה אזי הוא הולך וה' עמו, וכשעושה מצוה אחת היא מסייעת אותו לעשות מצוה אחרת, וכן בהיפך ח"ו, אם בוחר את המות ואת הרע, אזי כשעושה עבירה אחת הקב"ה מתרחק ממנו ומניחו ומוסר אותו ביד טבעו הרע, וזהו שכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה, עכתו"ד.

ונמצינו למדים, שהכל תלוי בבחירת האדם ורצונו, כי אם הוא רוצה לילך בדרך הטובה, ובוחר בטוב, אזי הבא ליטתה מסייעין אותו, וכל מעשיו הם בסיוע אלוקי לעלות בדרך העולה מעלה, וכל מצוה מוסיפה לו כח ואומץ להתחזק ולעלות, ושורש הכל הוא בבחירתו ורצונו הטוב.

ובזה נבין גם את מאמר הקב"ה לקין ויאמר ה' אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך, הלא אם תיטיב שאת, ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליד תשוקתו ואתה תמשל בו (בראשית ד, ז), ופירש"י ואליד תשוקתו של חטאת, הוא יצר הרע, תמיד שוקק ומתאוה להכשילך, ואתה תמשל בו, אם תרצה תתגבר עליו, ע"כ.

והרי לנו שהכל תלוי ברצון, אם תרצה תתגבר עליו, כי באמת היצה"ר הוא מלאך, ואיך יוכל בשר ודם קרוץ מחומר להלחם ולנצח נגד מלאך אלוקים, ועל זה אמרו בגמ' (קידושין ל) "יצרו של אדם מתחדש עליו ומתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו", כי באמת אין בכח אנושי להתגבר על היצה"ר, ואין הנצחון אלא בכח אלוקי, וזה שאמר רש"י 'אם תרצה תתגבר עליו', ולכאורה הול"ל אם תילחם בו תנצחנו, אלא שרש"י הק' רצה ללמדנו שהכל תלוי רק ברצון ובבחירתו הטוב של האדם, כי הנצחון אינו בכח האדם כלל אלא בכח הסיוע מלמעלה, אלא שאם האדם רוצה באמת, והוא עושה את כל שביכולתו, זוכה לעזר אלוקי, והקב"ה עוזרו ויכול לו.

« האדם צריך לפחות לקבל על עצמו ולשאוף לעשות רצונו ית'!! »

כתוב בפרשה וְאָמַר אֱלֹהִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרִבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה עַל אֲבִיבֵיכֶם אֵל יִיךְ לְבַבְכֶם אֶל תִּירָאוּ וְאֶל תַּחְפְּזוּ וְאֶל תַּעֲרְצוּ מִפְּנֵיהֶם (דברים כ, א). ורש"י שם מביא דברי חז"ל (סוטה מב.) 'אפילו אין בהם אלא קריאת שמע בלבד כדאי אתם שיושיע אתכם', ע"כ.

כדי לבאר את הדברים נקדים בדברי רבינו יונה בפירושו על מסכת אבות במה שאמר התנא (אבות ג, ט) "כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקיימת", וכתב וז"ל: "יש לשאול, איך אפשר להיות מעשיו מרובין מחכמתו אם אינו יודע התורה והמצוות. אלא שזו המשנה דברה לפי עצה טובה נאה ומתקבלת שיש לו למי שאינו יודע (את התורה), שלא יאבד נפשו, שיקבל על עצמו לעשות כל הדברים אשר יגידו לו החכמים ולא יסיר מהן ימין ושמאל כאשר ידעם, וע"פ התורה אשר יורו אותו ועל המשפט אשר יאמרו לו יעשה. ומיד שקבלה זו יקבל על עצמו בלבב שלם ובנפש חפצה, מעלה שכר כאילו קבל עליו כל המצוות."

"ועל דרך זו אמרו, 'כל שמעשיו מרובין מחכמתו', כי אף מי שאינו יודע ואינו עושה נקראין מעשה, על שם כי יש לו שכר עליהם כאילו עשאו מפי הקבלה', עכ"ל.

ועד"ז ביאר החתם סופר את הפסוק וְכִי יָבֵא הַלְוִי מֵאֶחָד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא גֵר שָׁם וְבָא בְּכָל אֹת נַפְשׁוֹ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה', וְשָׂרַת בְּשֵׁם ה' אֱלֹקָיו כְּכֹל אֲחָיו הַלְוִיִּם הַעֲמֻדִים שָׁם לִפְנֵי ה' (דברים יז, ז), וכתב בזה"ל: "ר"ל מי שהוא גר ומתגורר מרחוק, וא"א לבוא בעצמו ולעבוד בגופו ממש עבודת ה', רק אך בכל אות נפשו ותאותו וחשקו הוא משתוקק וחפץ לעבוד ה', ומתפלל וקורא בשם ה' בחפץ וחשק הרבה, אזי יהיה מחשבתו הטובה נרצית ככל הלויים העומדים שם בפועל לפני ה', וק"ל", עכ"ל.

ולמדנו מזה לימוד וחיזוק נפלא, שכאשר איש יהודי מעורר בלבו חשק ורצון ליכות לקרבת אלוקים ותיקון המעשים, הרי הוא מתקרב ומעלה את עצמו למטרתו הנעלית אליה הוא חושק ורוצה להגיע.

ובהקדמתו של בעל חכמת אדם מבאר ואומר בזה"ל: "...כך האיש הישראלי אם יעזוב את התורה ומתייאש ממנה, אז גם היא מתרחקת ממנו ולא נשאר בנפשו כוח הלידה, אבל אם אין דעתו נעזבה, רק מחמת אונס אי אפשר ללמוד ולדבקה בה, ח"ו שתתרחק ממנו, רק תשב באלמנותה ומצפה עוד להינשא אליו, ונשאר כוח בנפשו". עכ"ל.

וע"פ כל הנ"ל מבאר החתם סופר (בספרו 'תורת משה') את דקדוק לשון הפסוקים, שכלפי הברכה אמר בלשון ודאי 'אשר תשמעון' ואילו אצל הקללה תפס לשון ספק 'אם לא תשמעון', דכתב רש"י הק' על פסוק זה 'את הברכה על מנת אשר תשמעו', ופירשו בו, דהיינו לפי דקיימ"ל (גיטין עד.) 'כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי', וכלומר, שאין הכוונה שרק לאחר שישמעו אז תבוא עליהם הברכה, אלא תיכף ומיד יקבלו את הברכה על מנת שישמעו מכאן ואילך."

"ובזה יתפרש דקדוק לשון הכתוב, 'את הברכה' תקבלו מיד 'אשר תשמעון אל מצוות ה' אלוקים', אבל ביאת הקללה תלויה

כי פעולות חסירות שאינם בשלימות הראוי, נחשבות לחילול ה', והוא הערה נוראה.

« לחיות כל רגע על קידוש ה'! »

עוד נלמד מדברי הספורנו, כי אנו מורגלים לחשוב שענין קידוש ה' הוא למות ולמסור נפשו על קידוש ה', ובודאי הוא מעלה גדולה ונשגבה, אבל המעלה היותר גדולה ועליונה הוא לחיות על קידוש ה'. וזהו היפך ממדתו של בלעם הרשע, שרצה לחיות כמו גוי ורק במיתתו לקדש את ה', כמו שאמר תַּמַּת נַפְשִׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל (במדבר כג, ט).

ובזה יתבאר לנו מאמר חז"ל הידוע, בגמ' (ברכות דף סב:) בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה, זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים, אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה, בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו וכו'.

ורגילים להבין שמרוב הדיקויות והשמחה במסירות נפשו, שזכה לענין זה שמצטער עליו כל ימיו, וזכה לקיים בכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך, לכן קרא ק"ש וקיבל עליו עומ"ש ואמר פרשת ואהבת. אכן בגמ' מבואר דלא כן, אלא אמרו זמן קריאת שמע היה, דהיינו רבי עקיבא קרא ק"ש משום שהיה זה זמן ק"ש, והיה צריך לקרוא ק"ש, ומה באו חז"ל ללמדנו בזה.

וביאור הדברים הוא, כי הנה מבואר בגמ' (ברכות טז.) שחתן פטור מקריאת שמע, משום שהוא טרוד בטרדה דמצוה. וא"כ רבי עקיבא כשהוא יוצא ליהרג, לכאורה היינו אומרים שהוא פטור מקריאת שמע, ובודאי הוא טרוד בטרדה דמצוה, הן מפחד המיתה, והן להכין עצמו בהכנה רבתי ליהרג על כבוד שמו, ובודאי היו לו כוונות נעלות ונוראות.

וזה מה שהדגישו חז"ל הק', שרבי עקיבא היה חי על קידוש ה', ולא רק למות עקה"ש, וכל רגע מחייו היה קודש לה', והיה רגוע לגמרי, ובישוב הדעת גמור בלא שום טרדה היה קורא את שמע, משום שבא זמן ק"ש. וזה שבח ומעלה נורא לר"ע, יותר מאילו היה קורא רק מצד המסירות נפש למיתה. וזה מה שבאו חז"ל ללמדנו, גודל כוחו ומעלתו של ר"ע, שבכל רגע ורגע היה עובד את ה' בשלימות הגמור, וזהו קידוש ה' האמיתי.

ומעין ענין זה ראינו אצל אאמו"ר זצ"ל, בסוף ימיו שהיה חולה, והיה בבית חולים, והיה רגוע בשלימות הרגוע, והיה צריך לעבור בדיקה קשה, שהכל היה תלוי בבדיקה זו, והיה שאלה של מות וחיים, ואאמו"ר היה רגוע לגמרי. ואמר, כי בדרך כלל במשך הימים עסוקים וטרודים מכל מיני דברים ואין זמן להתבונן, אולם עתה כשעושים הבדיקה יש לו פנאי. והתבונן בשש מצות תמידיות, ולכן שכב רגוע לגמרי, כשכל כולו התבוננות. והרופא נתפעל כל כך, עד שלא רצה ליקח אפילו פרוטה אחת בעד הטיפול באאמו"ר. וזה עיקר החידוש לחיות על קידוש ה', בשלימות ובכל מצב.

ובודאי שלימות מעלה זו, הוא דרגות גבוהות, אבל מ"מ לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין ליפטר הימנה, ועל כאו"א מאיתנו מוטל העבודה, להתחזק ולהשתדל שתהיה העבודה בשלימות כפי האפשר לנו, ובאופן של מסירות נפש, לחיות באופן של קידוש ה', בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאורך.

וזהו הענין של ק"ש, לקבל עליו בכל יום מחדש קבלה לחיות ע"פ קידוש השם לקיים המצוות בכל כחו. ועפ"י זה אפשר לבאר שזהו כוונת חז"ל שאפילו אין בכם זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם.

ועל דרך זה מבאר השם משמואל וז"ל: "הענין של קריאת שמע היא קבלת עול מלכות שמים. ואף שהאדם רואה שכמה פעמים קבל עליו עול מלכות שמים ולא נעשה מזה כלום, אף על פי כן לא יהא שפל בעיני עצמו, רק עליו להתחזק ולהתחיל מחדש וזה כוחם של ישראל להתחיל תמיד מחדש, וזה אינו מצוי בעכו"ם כי הם שלמים בעצמם. ועשו מלשון עשוי ונגמר, משא"כ יעקב מלשון עקב, שקטן הוא בעיני עצמו ומתחיל תמיד מחדש, וכמ"ש היהודי הקדוש זצללה"ה, שבכל יום כנגד אתמול הוא כדמיון יהודי לגבי גוי, וזהו זכות ק"ש והבן".

"וכן הוא בר"ה, בזכות זו הקבלה שאדם מקבל על עצמו להיות טוב מכאן ולהבא, ואינו משגיח על זה שכבר קיבל על עצמו בשנה שעברה ולא נעשה מזה כלום רק מאמין שמעתה יהי' באמת טוב, בזכות זה זוכין בדין. אך צריכין לראות שתהי' הקבלה באמת ובלב שלם, וכמו שאמר הצדיק הרבי ר' בונים זצללה"ה מפרשיסחא צַדִּיק צַדִּיק תִּרְדֵּף (דברים טז, ט), שתרוף הצדק באמת ואמונה, וזהו 'על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת' (אבות א, יח), שיהי' דן את יצרו באמת והבן, עכ"ל.

וע"פ כל הנ"ל אפשר לבאר שכוונת חז"ל הק' 'אע"פ שאין לכם אלא זכות קרי"ש בלבד' כוונתו, שיש לאדם את הזכות הזו שהוא מוכן ומזומן לקבל על עצמו בכל יום ויום מחדש, ואינו מתייאש ואינו מתרפה, זכות זו היא זכות כבירה כמו שנתבאר למעלה, והיא עומדת לאדם להציל אותו מכל פגע ומכשול.

« מעט בשלימות שווה יותר מהרבה עם חסרון! »

אולם אפשר להוסיף נדבך נוסף בעומק עבודת 'הקבלה' התמידית של האדם בכל יום ויום בעת קרי"ש. בהקדם מה שנראה לבאר מה זה קידוש השם.

דהנה בפרשת אמור (כב, יח וא"ל) למדנו כו"כ הלכות בהלכות הקרבנות, כל אֶשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא תִקְרְבוּ וְגו' (ויקרא כב, ט), וכל הלכות מומין, ואח"כ אמרה תורה שור או כֶּשֶׁב או עֵז כִּי יִגְדַל וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וְגו' (ויקרא כב, כז), וְשׁוֹר אוֹ שֶׂה אוֹ שֶׂה אֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בַיּוֹם אֶחָד (ויקרא כב, כח), ואח"כ אמרה תורה דיני נותר, לֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְגו' (שמות יב, ט), וסיום הפרשה הוא ולא תַחַלְלוּ אֶת שֵׁם קְדֹשִׁי, וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' (ויקרא כב, לב), שהוא מצות קידוש ה' ומסירות נפש על העבירות שיהרג ואל יעבור, או שאר עבירות בשעת השמד וכו'. ולכאורה צריך להבין מה השייכות וההמשך מהלכות הקרבנות לדיני מסירות נפש וקידוש ה'.

ובספורנו כתב לפרש, כי מתחילה ציוה על המומין בקדשים, ולפעמים יהיה הבעל מום בריא גדול ושמן, והתם יהיה קטן ודל, והבעל מום שוה כפלים מן התם.

ולמלך בשר ודם הבעל מום חשוב הרבה יותר, כי המום הוא בדוקין שבעין וכדו', ומ"מ אצל הקב"ה אינו נחשב רק התם, ומשום שהקב"ה הַצּוֹר תָּמִים פִּעֵלוֹ (דברים לב, ד), והוא ית"ש חפץ בתמימות ושלימות, שיהיה הקרבן הנקרב על שלמותו הטבעי.

"ואח"כ הסמיק הכתוב מצוות מחוסר זמן ואותו ואת בנו, ומצוות נותר, ללמדנו שגם על הזמנים הקפידה תורה שיהיה כפי הזמן שהגביל הקב"ה, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע. ואח"כ אמר הכתוב ולא תחללו, והפירוש, כי מאחר שלמדנו שהקב"ה רוצה שלימות, לכן גם ישראל צריכין שיהיו בעלי פעולות ומעשים שלמים, בשלימות הראוי ודרכים קדושים, ולא בפעולות ומידות חסירות ומקולקלות, עכ"ד.

והמשגיח הגר"נ וואכטפויגל זצ"ל היה אומר, שמדברי הספורנו כאן למדנו דבר נורא, כי עבודת ה' באופן של שלימות נקרא קידוש ה', ובהיפך אם העבודה אינה בשלימות הראוי, הרי היא נחשבת לחילול ה', כי הקב"ה אוהב שלימות, ואפילו אם הוא קטן יותר מן האחר, מ"מ מי שהוא בשלימות חביב יותר לפניו, ועל זה אמרה תורה ולא תחללו את שם קדשי,